

ŠETŘENÍ ÚVĚROVÝCH PODMÍNEK BANK DUBEN

Samostatný odbor finanční stability

Sekce měnová
Odbor měnové politiky a fiskálních analýz

2016

I. ÚVOD A SHRNUTÍ

Šetření úvěrových podmínek bank zachycuje názory bank na změnu nabídky úvěrů prostřednictvím úvěrových standardů a podmínek při schvalování úvěrů a na změnu poptávky po úvěrech u nefinančních podniků a domácností. Tato informace shrnuje výsledky šestnáctého kola šetření, tj. pohled bank na vývoj úvěrových podmínek v průběhu prvního čtvrtletí 2016 a jejich očekávání v uvedených oblastech pro druhé čtvrtletí 2016. Šetření bylo provedeno v období od 8. do 22. března 2016.

Dotazník pro šetření byl počínaje tímto kolem doplněn o vliv úrovně úrokové sazby na poptávku po úvěrech, o zhodnocení celkových úvěrových podmínek a o vyhodnocení změny poměru LTI (*loan-to-income ratio*) u úvěrů na bydlení. Seznam oslovených bank v rámci šetření byl rozšířen o čtyři menší subjekty. Šetření se tak zúčastnilo 21 bank, které mají rozhodující podíl na bankovním úvěrovém trhu.¹

*Dle výsledků šetření se úvěrové standardy bank v prvním čtvrtletí 2016 téměř nezměnily. Ve směru uvolnění standardů působil silný konkurenční tlak, poměrně vysoká likvidita bank a nižší náklady jejich financování. V opačném směru však působil poněkud zhoršený výhled některých podniků a odvětví. Banky pokračovaly v uvolňování úvěrových podmínek, a to nejvíce u podnikových úvěrů. U úvěrů na bydlení část bankovního trhu zpřísnila požadavky prostřednictvím snížení poměru LTV (*loan-to-value ratio*). Plošně rostla poptávka domácností po úvěrech na bydlení i spotřebu, menší část trhu vnímala i růst poptávky u nefinančních podniků. Ve druhém čtvrtletí 2016 banky očekávají uvolnění úvěrových standardů u podnikových úvěrů a spotřebitelských úvěrů, zatímco u úvěrů na bydlení předpokládají jejich zpřísnění. Poptávka po úvěrech dle vnímání bank poroste ve všech segmentech úvěrového trhu.*

II. VÝVOJ ÚVĚROVÝCH STANDARDŮ A POPTÁVKY PO ÚVĚRECH

II.1 NEFINANČNÍ PODNIKY

Úvěrové standardy bank při schvalování **úvěrů nefinančním podnikům** se po předchozím uvolňování následně v prvním čtvrtletí 2016 výrazněji neměnily. V jejich struktuře se však dále uvolnily standardy u úvěrů velkým podnikům a u dlouhodobých úvěrů. Ve směru uvolnění standardů působil konkurenční tlak a dobrá likviditní situace bank. Ve směru opačném pak zhoršení výhledu některých odvětví a podniků. Úvěrové podmínky při schvalování podnikových úvěrů banky dále uvolnily (24 % čistého procentního podílu trhu). Plošně klesaly průměrné úrokové marže bank (70 % čistého procentního podílu trhu). Menší část bankovního trhu snížila úrokové marže i u rizikovějších úvěrů a zmírnila některé požadavky na neúrokové podmínky (splatnost úvěru apod.).

¹ Šetření zahrnovalo 17 standardních a 3 dodatečné otázky. Obvyklé otázky se týkaly úvěrových standardů bank, podmínek spojených se schvalováním úvěrů a bankami vnímané poptávky po úvěrech včetně příslušných faktorů. Dodatečné otázky se týkaly úvěrů nerezidentským nefinančním podnikům a dále poměru LTI (*loan-to-income ratio*) u úvěrů na bydlení. Odpovědi na otázky jsou na agregované úrovni v textu a grafech vyjádřeny ve formě čistého procentního podílu. Ten je vypočten jako rozdíl mezi procentním tržním podílem na poskytnutých úvěrech v daném segmentu od bank, které uvedly zpřísnění standardů/podmínek (či pozorovaly růst poptávky) a procentním tržním podílem na poskytnutých úvěrech v daném segmentu od bank, které uvolnily standardy/podmínky (či zaznamenaly pokles poptávky). Kladná/záporná hodnota čistého procentního podílu indikuje souhrnné zpřísnění/uvolnění standardů, resp. podmínek či celkový růst/pokles poptávky po úvěrech. Data v excelovských souborech včetně dotazníku, slovníčku pojmů a metodických poznámek jsou dostupná na webových stránkách ČNB: (http://www.cnb.cz/cs/uverove_setreni/index.html).

Poptávka podniků po úvěrech v prvním čtvrtletí 2016 dále vzrostla v rozsahu 10 % čistého procentního podílu bankovního trhu. Růst poptávky byl méně plošný než v předchozím období. Rostla poptávka po financování fúzí, akvizic a restrukturalizací podniků a dluhů podporovaná nízkými úrokovými sazbami. Naopak poptávka po financování fixních investic u části bankovního trhu poklesla (5 % čistého procentního podílu trhu).

Ve druhém čtvrtletí 2016 banky očekávají u podnikových úvěrů uvolnění úvěrových standardů a růst poptávky (v rozsahu 13 %, resp. 22 % čistého procentního podílu trhu).

II.2 DOMÁCNOSTI

Úvěrové standardy bank při schvalování **úvěrů na bydlení** se třetí čtvrtletí v řadě výrazněji neměnily, resp. se uvolnily u velmi malé části trhu (5 % čistého procentního podílu trhu). Na uvolnění standardů působil pokles nákladů financování bank a konkurenční tlak. V rámci podmínek při schvalování úvěrů klesaly průměrné úrokové marže i marže u rizikovějších úvěrů. Část bankovního trhu zpřísnila úvěrové podmínky u požadavku na velikost hodnoty LTV u nových úvěrů (snížila ho). Z hlediska velikosti hodnoty LTI (*loan-to-income ratio*) se požadavky bank v prvním čtvrtletí 2016 zásadněji nezměnily.

Poptávka domácností po úvěrech na bydlení v prvním čtvrtletí 2016 plošně vzrostla (61 % čistého procentního podílu trhu), její růst předčil i očekávání bank z konce loňského roku. Na poptávku příznivě působily vyhlídky trhu rezidenčních nemovitostí, nízké úrokové sazby a zlepšená spotřebitelská důvěra.

Ve druhém čtvrtletí 2016 banky očekávají u úvěrů na bydlení zpřísnění úvěrových standardů (35 % čistého procentního podílu trhu) zejména v souvislosti s očekávaným nabytím účinnosti nového zákona o spotřebitelském úvěru. Další růst poptávky po úvěrech na bydlení očekává ve druhém čtvrtletí 24 % čistého procentního podílu bankovního trhu.

U **spotřebitelských úvěrů** poskytovaných domácnostem se úvěrové standardy v prvním čtvrtletí 2016 uvolnily u velmi malé části trhu (7 % čistého procentního podílu trhu). Ve směru uvolnění standardů působilo příznivé vnímání celkové ekonomické situace a úvěruschopnosti (bonity) klientů a dále konkurenční tlak. To se projevilo v dalším poklesu úrokových marží bank.

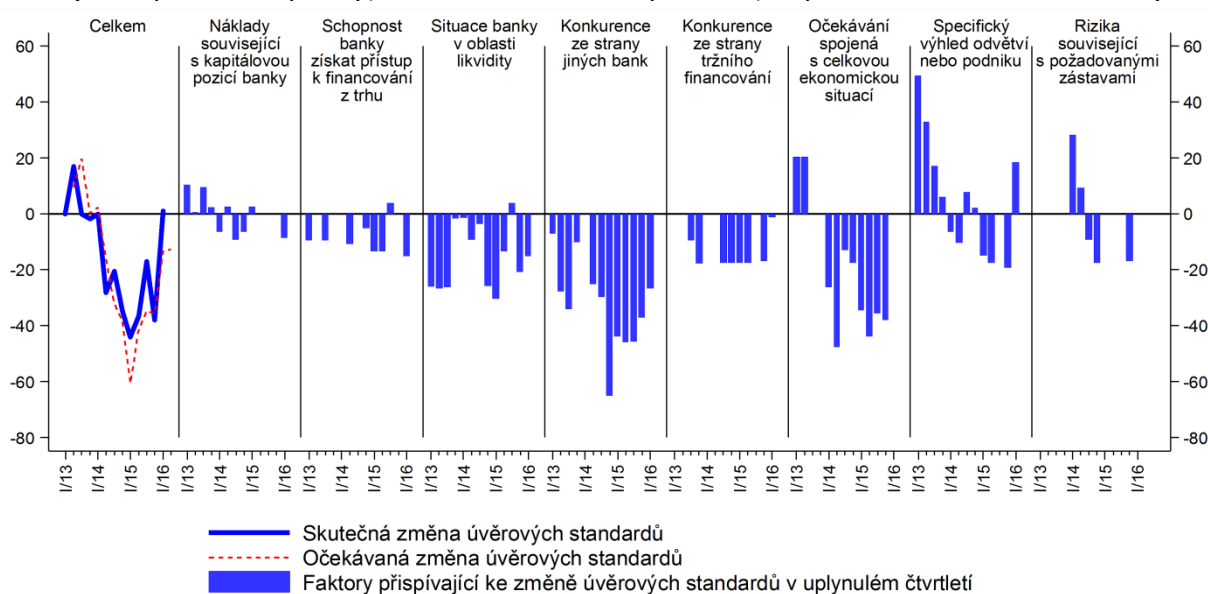
Poptávka domácností po spotřebitelských úvěrech v prvním čtvrtletí 2016 dále plošně rostla (54 % čistého procentního podílu trhu). Na poptávku příznivě působilo zvýšení spotřebních výdajů, zlepšení spotřebitelské důvěry a snížení úrokových sazeb v tomto segmentu úvěrového trhu.

Ve druhém čtvrtletí 2016 banky očekávají u spotřebitelských úvěrů obdobný vývoj úvěrových standardů jako doposud a další plošný růst poptávky.

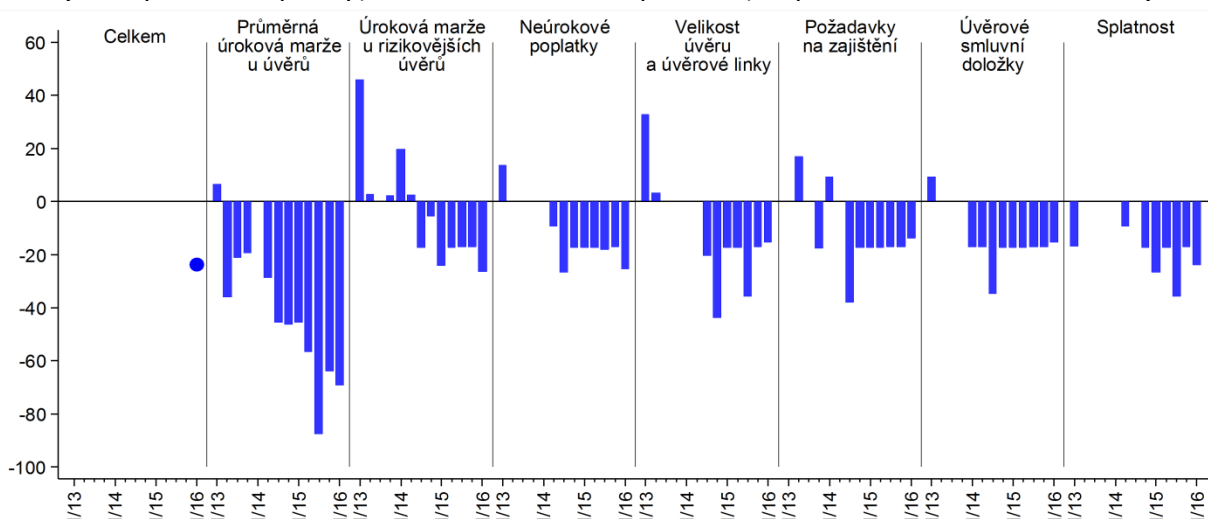
Odpovědi na **dodatečné otázky** ohledně vývoje úvěrů nerezidentským nefinančním podnikům ukazují, že část bankovního trhu v prvním čtvrtletí 2016 zpřísnila úvěrové standardy u těchto úvěrů a vnímala růst poptávky po úvěrech v tomto segmentu úvěrového trhu.

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U ÚVĚŘŮ NEFINANČNÍM PODNIKŮM

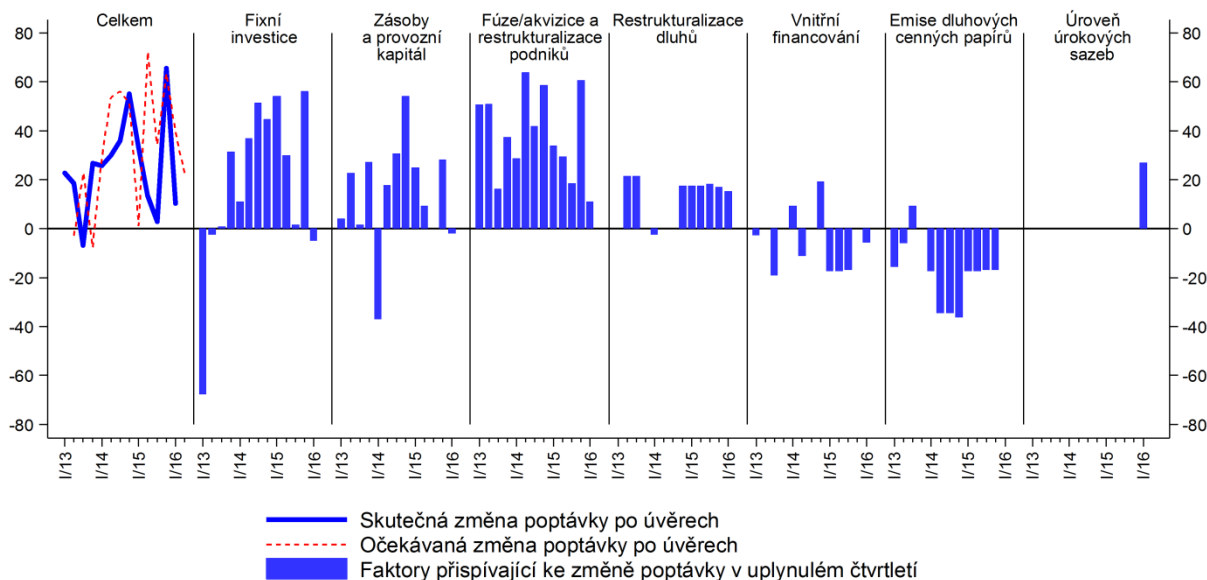
Graf 1 Změny úvěrových standardů bank u úvěřů nefinančním podnikům ([otázky 1, 2 a 6](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 2 Změny podmínek při schvalování úvěřů nefinančním podnikům ([otázka 3](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

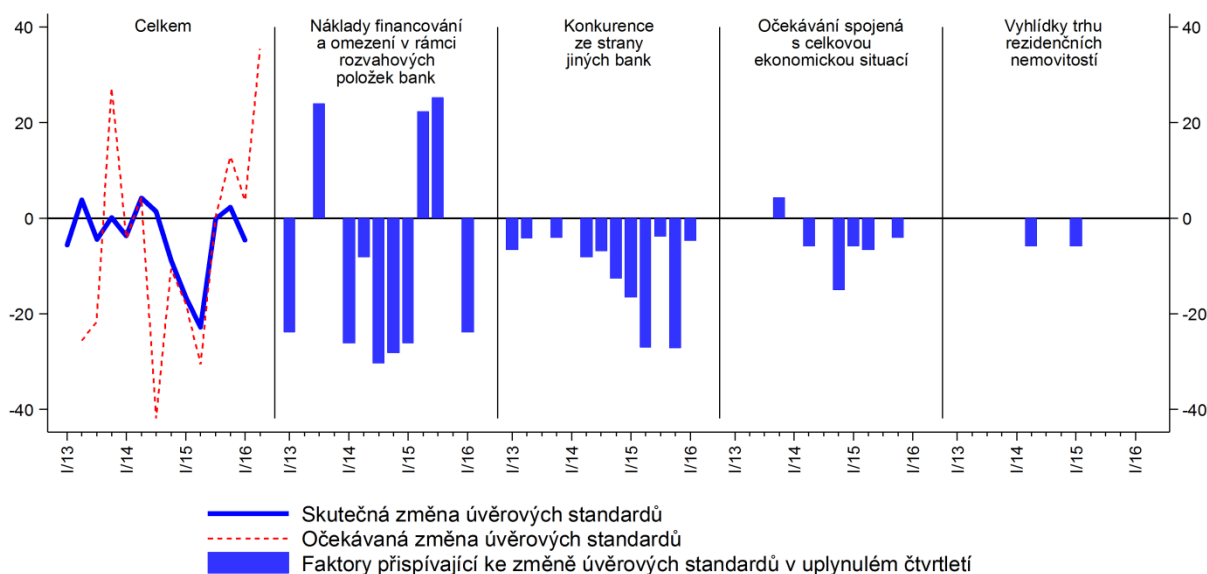

Graf 3 Změny poptávky nefinančních podniků po úvěrech (otázky 4, 5 a 7)
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky,
záporná hodnota = pokles poptávky)

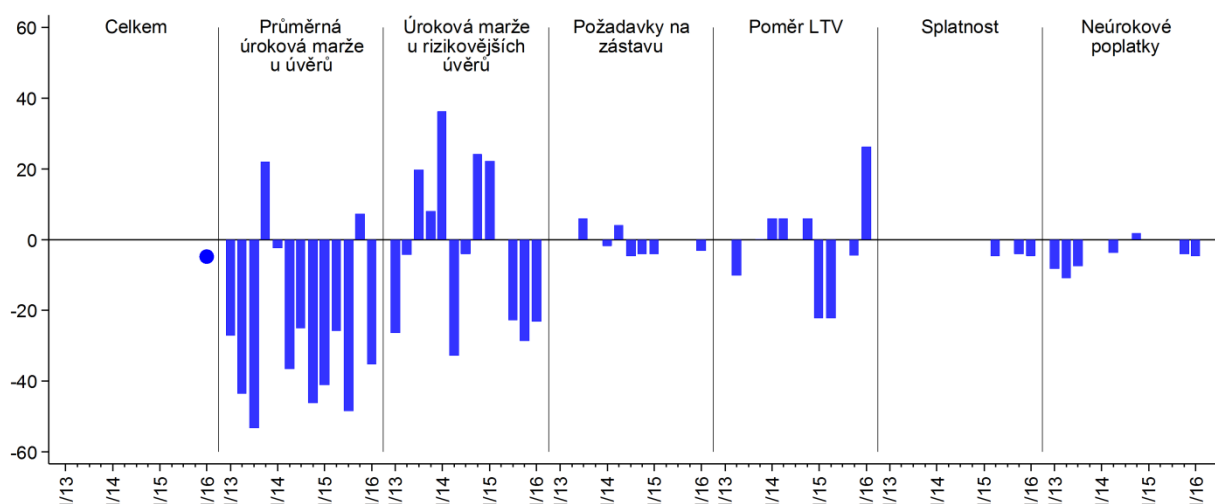

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U ÚVĚŘŮ NA BYDLENÍ

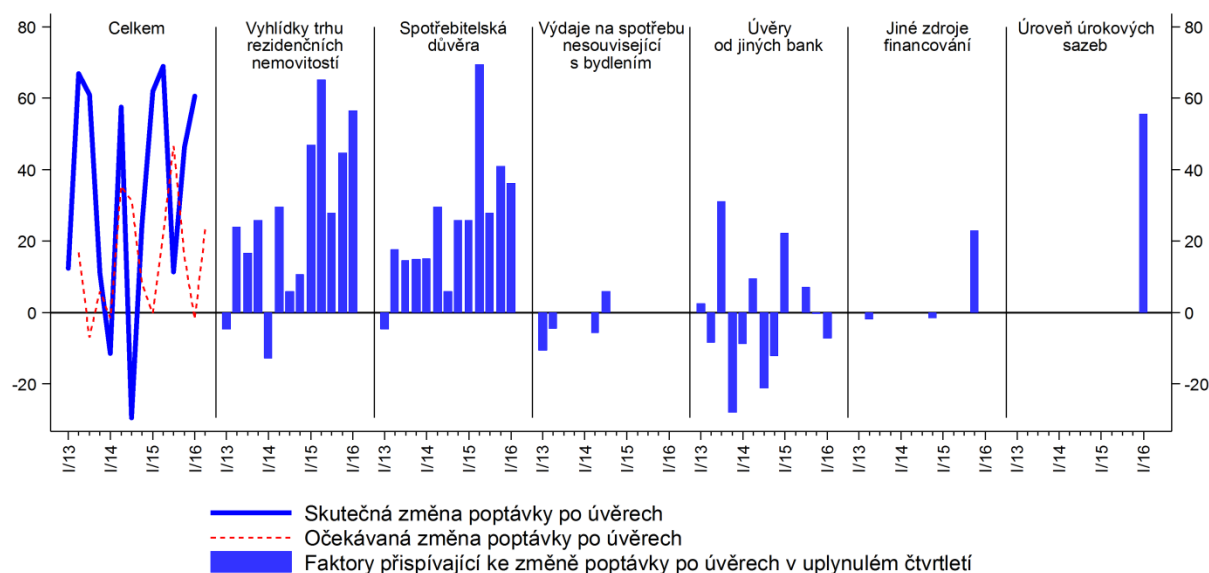
Graf 4 Změny úvěrových standardů bank u úvěrů na bydlení (otázky 8,9 a 16)
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 5 Změny podmínek při schvalování úvěrů na bydlení ([otázka 10](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

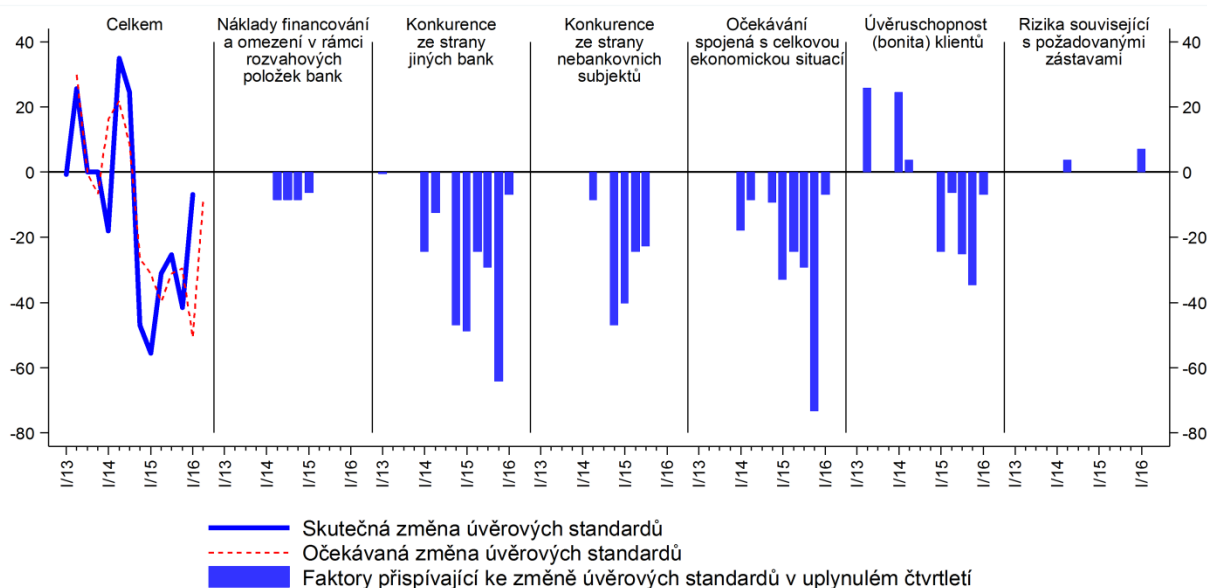

Graf 6 Změny poptávky domácností po úvěrech na bydlení ([otázky 13,14 a 17](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky, záporná hodnota = pokles poptávky)

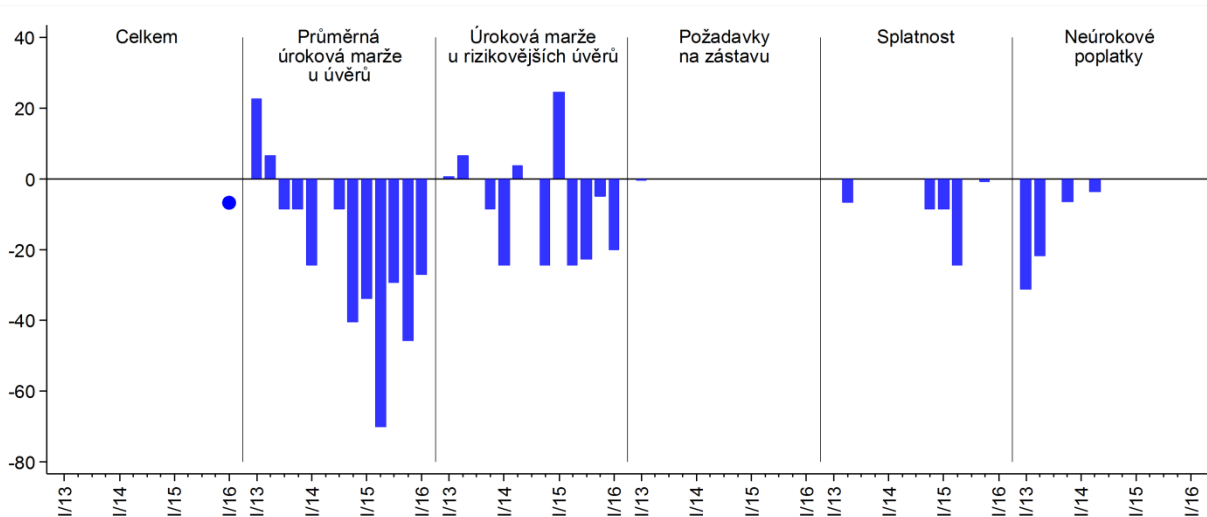

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚŘŮ

Graf 7 Změny úvěrových standardů bank u spotřebitelských úvěřů ([otázky 8,11 a 16](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 8 Změny podmínek při schvalování spotřebitelských úvěřů ([otázka 12](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 9 Změny poptávky domácností po spotřebitelských úvěrech ([otázky 13, 15 a 17](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky,
záporná hodnota = pokles poptávky)

